Gemeente Raalte

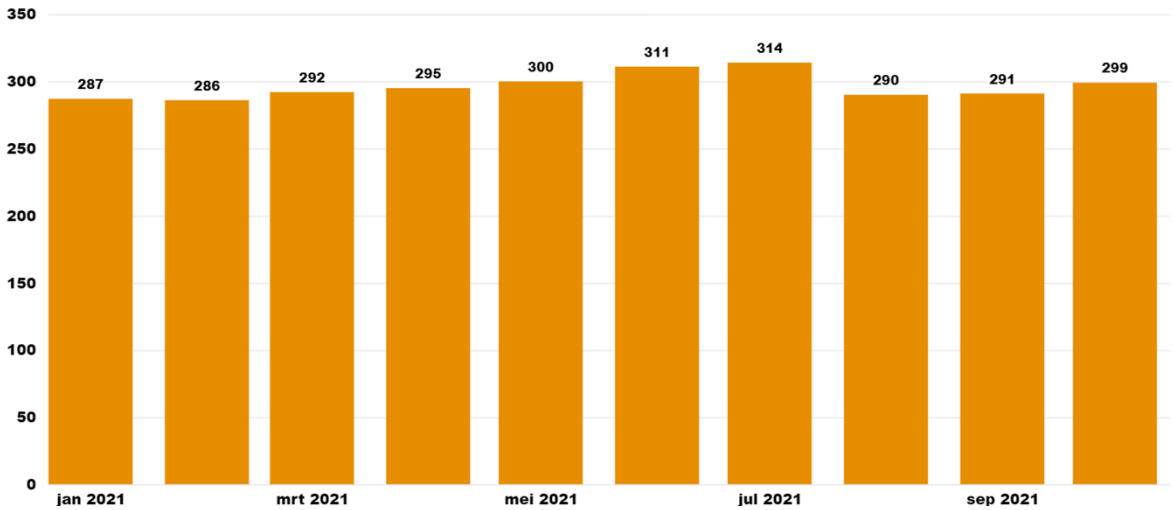
INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Sturingsinformatie jeugd 3e kwartaal 2021
Zaaknummer	86829-2021
B&W vergadering	23 november 2021
Portefeuillehouder	Mevr. G.H. (Gerria) Toeter
Behandelend ambtenaar	Myrte de Jong telefoon: 0572-347799 e-mail: myrte.de.jong@raalte.nl

Kennis te nemen van
Sturingsinformatie jeugd 3e kwartaal 2021

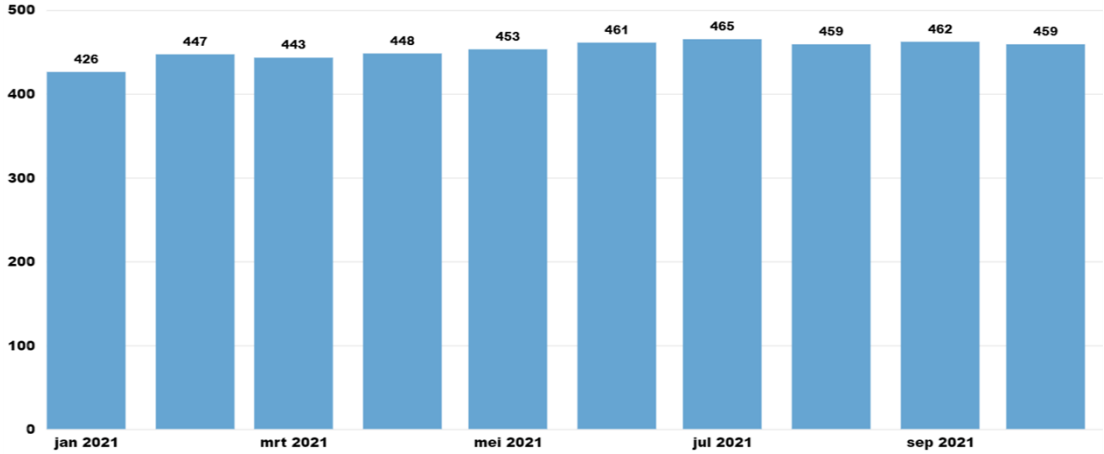
Inleiding
In de raadsvergadering van 9 januari 2020 heeft wethouder Toeter u toegezegd elk kwartaal sturingsinformatie toe te zenden over de jeugdhulp. Met dit memo wordt u geïnformeerd over de cliëntaantallen bij het Centrum voor Jeugd en Gezin en in de specialistische jeugdhulp en recente ontwikkelingen.

Kernboodschap
Centrum voor Jeugd en Gezin
In het Centrum voor Jeugd en Gezin werden per 1 oktober 2021 299 unieke cliënten ondersteund. In onderstaande figuur wordt de ontwikkeling van de cliëntaantallen weergegeven. De stijging van het aantal cliënten zette tot aan de zomer door, waarna er relatief veel cliënten zijn uitgestroomd en er minder instroom was. Vanaf september zien we de aantallen weer licht toenemen naar het niveau voor de zomer. Dit is een jaarlijks terugkerend beeld, waarbij er in de zomerperiode relatief weinig aanmeldingen zijn, waarna de vragen weer toenemen na de zomervakantie.

Grafiek 1: aantal unieke cliënten in het CJG

Specialistische jeugdhulp
Op 1 oktober 2021 werden er 459 unieke cliënten ondersteund met een traject in de specialistische jeugdhulp. Er is sprake van een lichte stijging in het clientaantal ten opzichte van de eerste maanden van dit jaar, de stijging lijkt echter alweer enigszins af te vlakken.

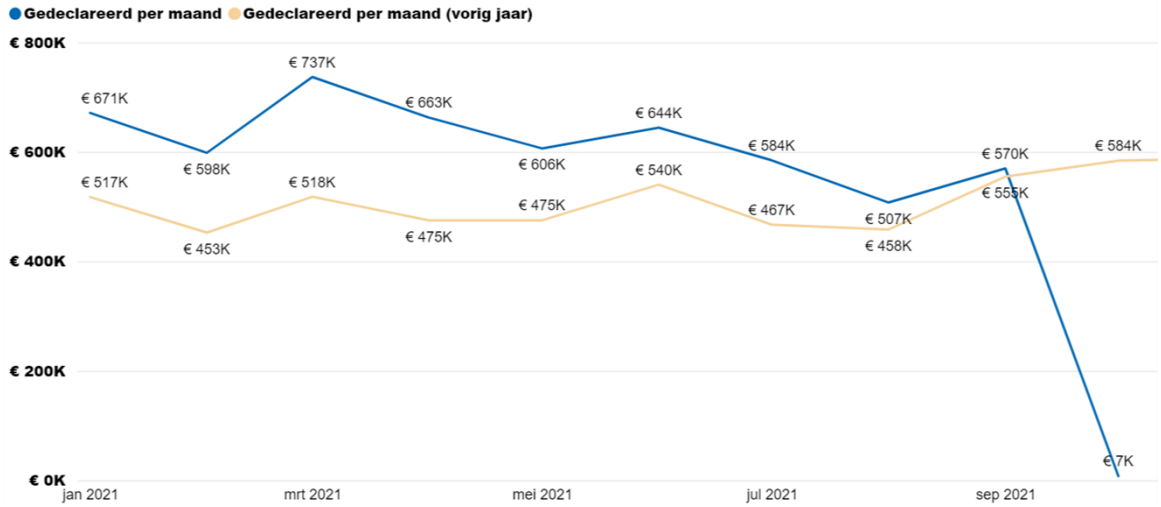

Grafiek 2: aantal unieke cliënten specialistische jeugdhulp

Kosten jeugdzorg nemen toe

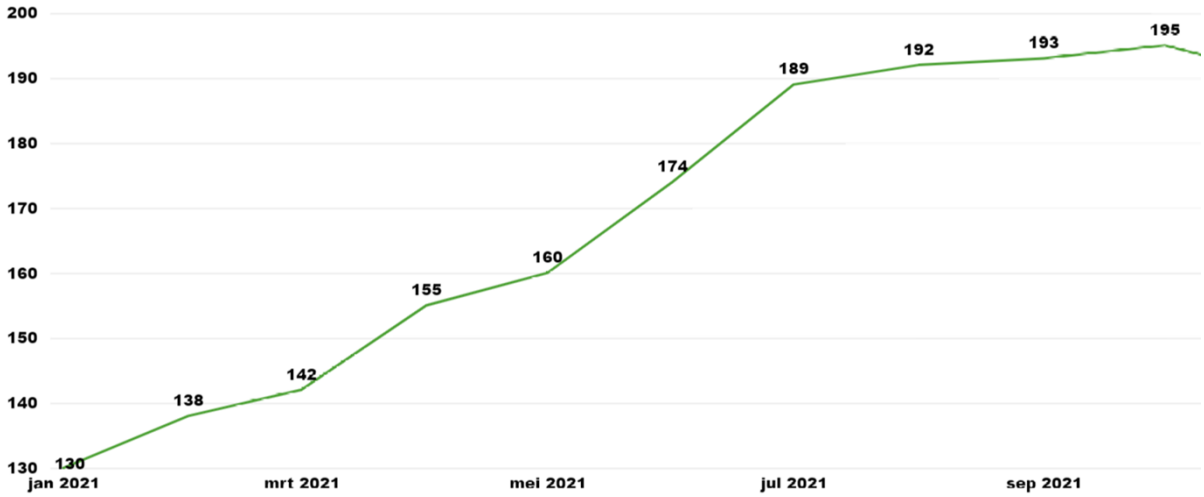
We zien dit jaar een forse toename in de kosten voor jeugdzorg. In 2020 waren de werkelijke kosten voor de jeugdzorg circa € 6,3 miljoen. In 2021 is de prognose op basis van de huidige jeugddeclaraties geprognosticeerd op circa € 7,8 miljoen. Ondanks de extra middelen van € 1.6 miljoen die we voor het jaar 2021 van het Rijk ontvangen voor de jeugdzorg verwachten we daarmee uit te komen op een fors tekort. Voor de jeugd is bij de zomernota 2021 rekening gehouden met een tekort van € 956.298. Op basis van de ontwikkeling van met name de specialistische jeugdzorgkosten is het verwachte resultaat negatief bijgesteld naar een tekort van ongeveer € 1,3 miljoen.

Onderstaande grafiek geeft het totale declaratiebedrag van jeugdhulpaanbieders per maand weer. De blauwe lijn zijn de declaratiebedragen van dit jaar. De gele lijn geeft de declaratiebedragen van 2020 weer, ter vergelijking. Hierin is zichtbaar dat de declaratiebedragen maandelijks hoger liggen dan vorig jaar. De blauwe lijn laat in de laatste twee maanden die worden weergegeven een daling zien. De verklaring hiervoor is dat aanbieders altijd wat achterlopen met declaraties, de genoemde bedragen bij deze maanden zullen dus nog stijgen.

Grafiek 3: gedeclareerde bedragen per maand

Waar worden de toegenomen kosten door verklaard?
Met name de kosten van jeugd GGZ, landelijke ingekochte zorg en jeugdzorg met verblijf nemen toe. In onderstaande grafiek wordt het aantal unieke cliënten dat een vorm van jeugd-GGZ ontvangt weergegeven. De grafiek laat een flinke toename zien. Per 1 oktober 2021 waren er 195 jeugd-GGZ cliënten. Ter vergelijking een jaar eerder, op 1 oktober 2020, was dit aantal 128. De verklaring hiervoor is waarschijnlijk tweeledig. Landelijk is ook het beeld dat de vraag naar jeugd-GGZ toeneemt, mogelijk als gevolg van corona. Daarnaast is er sprake van een administratieve stijging. Vooruitlopend op de nieuwe inkoop per 1 januari 2023 worden een aantal vormen van zorg anders administratief verwerkt en komen deze bij de categorie jeugd-ggz erbij op. Hoe groot de stijging daadwerkelijk is (nieuwe cliënten) is daarom niet met zekerheid te benoemen.

Grafiek 4: aantal unieke cliënten jeugd-GGZ

Op basis van de declaraties van zorgaanbieders tot en met september 2021 zien we dan ook een groot verschil in kosten ten opzichte van vorig jaar dezelfde periode. Voor de Jeugd GGZ is er dit jaar een bedrag van € 582.074 meer gedeclareerd dan het jaar daarvoor over dezelfde periode, dat is een toename van 69%.

Bij de toename die zichtbaar is in de landelijke ingekochte zorg (zeer specialistische jeugdhulp) en jeugdzorg met verblijf zien we niet de aantallen stijgen, maar is een toename in complexiteit van de problematiek een verklaring voor de gestegen kosten. De tarieven die worden gehanteerd bij jeugdzorg met verblijf hangen af van de problematiek. Hoe complexer of kleinschaliger de zorg, hoe hoger het tarief. Dit jaar zien we, ten opzichte van vorig jaar, dat de kosten fors zijn toegenomen, waarbij één cliënt meer of minder die gebruik maakt van deze zorg een groot financieel verschil betekent. Zo is er een stijging van 197% (€ 164.432, declaraties t/m september 2021) zichtbaar in de kosten van de landelijk ingekochte zorg ten opzichte van vorig jaar dezelfde periode. Feitelijk is dit één cliënt die sinds dit jaar in zorg is en vorig jaar nog niet. Dit geldt ook voor andere vormen van jeugdhulp met verblijf. In totaal zijn de meerkosten voor de landelijke ingekochte zorg en jeugdhulp met verblijf gezamenlijk ten opzichte van vorig jaar over dezelfde periode (januari tot en met september) met gemiddeld 94% gestegen, wat neerkomt op ruim € 500.000.

Met de extra middelen die de gemeente Raalte volgend jaar voor de jeugdzorg ontvangt vanuit het Rijk (indicatie € 2,4 miljoen) was eerder de verwachting dat er geen sprake meer zou zijn van een tekort. Echter, gezien bovengenoemde ontwikkelingen wordt dit onzeker. Wanneer er geen ander beeld ontstaat en de kosten blijven oplopen, zullen de extra middelen mogelijk ontoereikend zijn om budgetneutraal de jeugdzorg te bekostigen. Dit wordt de komende periode nauwlettend gemonitord. In de volgende kwartaalrapportages houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Wat doen we om de jeugdzorgkosten zo laag mogelijk te houden?
In de gemeente Raalte hebben we de afgelopen jaren ingezet op een sterk voorveld door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) neer te zetten als dé plek waar (aanstaande) ouders, opvoeders en jongeren terecht kunnen voor

advies of ondersteuning bij vragen over opvoeden, opgroeien en gezondheid. In het CJG wordt ondersteuning geboden en daarnaast zet het sterk in op signalering en preventie. Uit recente cijfers van het CBS blijkt dat in de gemeente Raalte slechts 4,9% van de jeugdigen gebruik maakt van specialistische jeugdhulp (cijfers eerste half jaar 2021[1]). Landelijk krijgt één op de twaalf jeugdige een vorm van jeugdzorg. De jeugdigen die ondersteund worden door het CJG worden niet in de cijfers meegenomen omdat het ondersteuning betreft waarvoor geen indicatie nodig is. Naast dat sociaaleconomische omstandigheden meespelen bij de vraag naar specialistische jeugdhulp, laat de beleidskeuze die gemaakt is om sterk op het CJG in te zetten zien dat we daardoor in staat zijn om relatief weinig jeugdigen hoeven door te verwijzen naar de specialistische jeugdhulp in vergelijking met andere gemeenten.

Als gemeente zijn we niet de enige verwijzer naar specialistische jeugdhulp, daardoor kunnen we niet volledige controle kunnen hebben over de toegang tot jeugdzorg en de daarmee gepaarde jeugdzorgkosten.

Vanuit het CJG wordt er, naast de ondersteuning die het biedt, zoveel mogelijk samengewerkt met andere verwijzers naar jeugdhulp, zoals jeugdartsen, huisartsen en gecertificeerde instellingen om te voorkomen dat jeugdigen naar de specialistische jeugdhulp worden verwezen zonder dat dat noodzakelijk is. Ook wordt er met enkele jeugd-ggz aanbieders kritisch gekeken naar de aanmeldingen die zij krijgen vanuit de gemeente Raalte. Zo wordt er gezamenlijk beoordeeld of de jeugdige op de wachtlijst moet blijven of dat er ook andere ondersteuning ingezet kan worden vanuit het CJG of een andere jeugdhulpaanbieder. Dit gebeurt vanuit het perspectief om wachtlijsten terug te dringen, maar daarmee zorgen we ook dat elke jeugdige de juiste ondersteuning krijgt en geen zwaardere vorm van zorg krijgt dan nodig is.

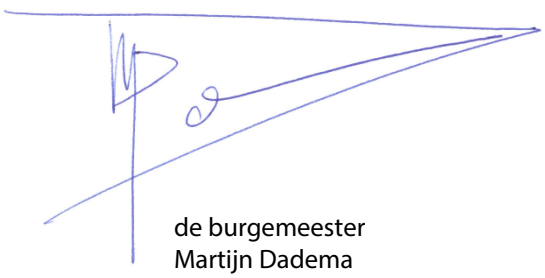
Op verwijzingen naar zorg met verblijf hebben we als gemeente niet altijd invloed. Dit wordt bijvoorbeeld opgelegd door de Rechtbank, verwezen door een gecertificeerde instelling of is het gevolg van ernstige psychische nood. Op regionaal niveau werken we aan de transformatie van zorg met verblijf. In de regionale visie is opgenomen dat we jeugdigen zo min mogelijk – en indien noodzakelijk zo kort mogelijk - in een verblijfsvoorziening willen behandelen. Ook op landelijk niveau wordt er gewerkt aan het afbouwen van Jeugdzorg Plus voorzieningen. Dit past beter bij de visie dat we jeugdigen zo thuis mogelijk willen laten opgroeien, maar dit zal op termijn ook kosten besparen omdat de verblijfsvoorzieningen hoge tarieven hanteren in vergelijking met ambulante vormen van jeugdhulp.

Naast bovengenoemde inzet, zijn er nog maar beperkte mogelijkheden om meer grip te hebben op de jeugdzorgkosten. Komend jaar willen we wel onderzoeken of we daarin de gemeentelijke toegang nog verder kunnen versterken. Zo willen we bijvoorbeeld gaan inventariseren of het screenen van verlengingen van indicaties voor specialistische jeugdhulp een maatregel is die kan bijdragen aan meer grip op de jeugdzorgkosten.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de (loco)secretaris
Arie Nijman

de burgemeester
Martijn Dadema

[1] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/43/380-duizend-jongeren-met-jeugdzorg-in-1e-halfjaar-2021